

ÖN İNCELEME

Prof. Dr. Süha TANRIVER

Doç. Dr. Emel HANAĞASI

©Bu doküman eğitim amacıyla hazırlanmış ve öğrenciye verilmiştir.

İzinsiz çoğaltılması ve satılması halinde gerekli cezaî ve hukukî yollara başvurulacaktır.

TEMEL YARGILAMA AŞAMALARI

1

- Davanın Açılması (m. 118 vd.)
- Karşılıklı Dilekçelerin Verilmesi (m. 126-136)

2

- Ön inceleme (137-142)
- **Ön inceleme tamamlanmadan tahkikata geçilemez!**

3

- Tahkikat
- Şekli Tahkikat İşlemleri (143-183) ve İspat (187-293)

4

- Tahkikatın Sona Ermesi ve Sözlü Yargılama (m. 184-186)

5

- Hüküm (m. 294 vd.)

ÖN İNCELEME (m. 137-142; Y m. 201)

YAPILACAK İŞLEMLER

(m. 137)

- Dava şartlarının incelenmesi
- İlk itirazların incelenmesi
- Uyuşmazlık noktalarının tam olarak tespiti
- Hazırlık işlemleri
- Delillerin sunulması ve toplanması için gerekli işlemlerin yapılması
- Sulhe ve arabuluculuğa teşvik
- Tüm bu hususların tutanağa geçirilmesi

BAĞLANTILI İŞLEMLER VE KURUMLAR

(m. 141-142)

- İddia ve savunmanın değiştirilmesi ve genişletilmesi
- Maddî hukuka ilişkin süreler hakkında karar

ÖN İNCELEME (m. 137-142)

DURUŞMASIZ ÖN İNCELEME (m. 138)

- Dava şartları ile ilk itirazlar konusunda dosya üzerinden de karar verilebilir.
- Bu konularda eksiklik yoksa veya bu konularda eksikliği de tespit etmek için gerekiyorsa, ayrıca diğer ön inceleme işlemleri için duruşma açılmalıdır.

ÖN İNCELEME DURUŞMASI (m. 139-140; karş. m. 320, I)

- Usûlî yönden dosya üzerinden bir red kararı yoksa, duruşma açılacaktır
- Ön inceleme duruşması **tahkikat duruşması değildir.**
- Ön inceleme duruşması özel ve ayrı, bağımsız bir ön duruşmadır. Sadece basit yargılamada birleşik duruşma yapılabilir (m. 320).
- Ön inceleme duruşmasına davet edilirken **ayrı bir meşruhatlı davetiye** gönderilir (m. 139).
- Ön inceleme duruşmasında **tahkikat işlemleri yapılmaz, tahkikata hazırlık işlemleri yapılır.**
- Ön inceleme duruşması kural olarak tek duruşmadır; sadece bir defaya mahsus ikinci bir duruşma günü verilebilir.
- Ön inceleme duruşması sonunda **özel bir tutanak düzenlenir.**
- Ön inceleme tamamlanmadan tahkikata geçilemez ve tahkikat duruşması için duruşma günü verilemez (m. 137, 2).

İDDİA VE SAVUNMANIN GENİŞLETİLMESİ VE DEĞİŞTİRİLMESİ

(m. 141; 319)

İddia ve savunmanın değiştirilip genişletilmesi, eskisinden farklı düzenlenmiştir (m. 141). Bu konuyu üç aşamaya göre incelemek gerekir:

- **Dilekçeler aşamasında:** Dilekçeler aşamasında bir yasak veya sınır yoktur.
- **Ön incelemede:** Ön incelemede karşı tarafın açık muvafakatı ile genişletme ve değişiklik yapılabilir (karşı taraf duruşmaya mazeretsiz gelmezse, bu muvafakata da ihtiyaç yoktur).
- **Ön inceleme aşamasından sonra:** Tahkikat aşamasında ise (tahkikat sonuna kadar), ıslah (m. 176) veya karşı tarafın açık muvafakatı ile genişletme veya değişiklik yapılabilir.

ÖN İNCELEMEDE YAPILACAKLAR

1

- *Dava şartları tamam mı?*
- Tamamsa, devam edilecek/Yoksa, dava usulden red veya gönderme

2

- *İlk itirazlar tamam mı?*
- Tamamsa, devam edilecek/Yoksa, usulden red veya gönderme

3

- *Tarafların temel iddia ve savunmaları neler?*
- Tespit ve devam

4

- *Tarafların uyumsuzluk noktaları neler, tespit edildi mi?*
- Tespit ve devam

5

- *Tarafların ibraz etmeleri gereken belgeler ve bilgiler verilmiş mi, başka yerden getirilecek belge ve bilgilere ilişkin açıklamalar yapılmış mı?*
- Bunların dilekçelerde bildirilmesi gerekli; bildirilmemişse, 2 haftalık kesin süre verilecektir. Süre içinde gereği yapılmazsa o delillerden vazgeçmiş sayılma, yargılamaya devam

6

- *Taraflar sulh oluyor mu?*
- Sulh oluyorsa, ona göre karar; değilse yargılamaya devam

7

- *Ön inceleme için gerekli hususlar tutanağa geçirildi mi?*
- Özellikle anlaşmazlık noktaları ile tarafların sulh olup olmadıkları tutanağa geçirilip imzalatılır (m. 140, 3).

ÖN İNCELEMEDEN SONRA YAPILACAKLAR

- Hâkim, ancak ön incelemeyi tamamlayıp vermesi gerekiyorsa gerekli kararları verip yoksa ilgili tutanağı tuttuktan sonra tahkikata geçebilir.
- Ön inceleme tamamlanmadan ve gerekli kararlar alınmadan tahkikata geçilemez ve tahkikat için duruşma günü belirlenemez (**m. 137, 2**).
- Hâkim tahkikat için duruşma günü verdiğinde, öncelikle ve ilk başta, hak düşürücü ve zamanaşımı sürelerine ilişkin hususları inceleyip karar verecektir (**m. 142**). Ancak, bu konuda ayrı bir duruşma günü açmadan da, ön inceleme tutanağının ardından bu hususlarda aynı duruşmada karar vermesine engel yoktur.